

MELLAN TALL OCH STEN

Mellan tall och sten är en ceremoniplats som utgår från tanken att sorg inte alltid kräver en tydlig scen, ordnade rader eller ett avgränsat rum. Istället formas platsen som en öppen uteplats, en lågmäld och tillgänglig miljö där ceremoni, vila och vardag kan samexistera.

Gestaltningen är anpassad för begravningsceremonier men är samtidigt en plats för kyrkogårdens besökare att slå sig ner, ta en paus och bara vara. Genom att undvika ett traditionellt ceremoniskt uppställningssätt skapas en miljö som känns inkluderande för olika grupper och ändamål, och som rymmer olika sätt att sörja. Platsen blir därmed inte endast knuten till ett specifikt ändamål, utan till människors närvaro över tid.

KONCEPT

Gestaltningen utgår från idén om närvaro och samexistens, där platsen formas för att rymma flera sätt att vara samtidigt. Istället för en tydlig ceremoniell ordning möjliggörs en öppen struktur där människor kan samlas, vistas enskilt eller röra sig genom platsen utan fasta riktningar eller hierarkier.

Samexistens tar form genom att ceremoniella och vardagliga funktioner integreras i samma rumsliga helhet. Arkitektoniska element som pergola, murar och vegetation används för att skapa skydd, skala och rumslighet utan att avgränsa eller stänga. På så sätt kan platsen anpassas till olika sammanhang, från begravningsceremonier och minnesstunder till stillsam vardagsvistelse.

Närvaro förstärks genom ett återhållsamt formspråk och materialval som är förankrade i platsens befintliga karaktär. Platsens kantiga former är inspirerade av gravstenar och natursten typiska för Gotland, vilket skapar en subtil koppling till platsens historia och materialitet. Genom att arbeta med lågmälda uttryck, tydlig materialitet och platsanpassad vegetation tillåts upplevelsen att vara långsam och öppen för tolkning. Gestaltningen söker inte att dra uppmärksamhet till sig själv, utan att skapa förutsättningar för mänsklig närvaro över tid, i samspel med landskapet.

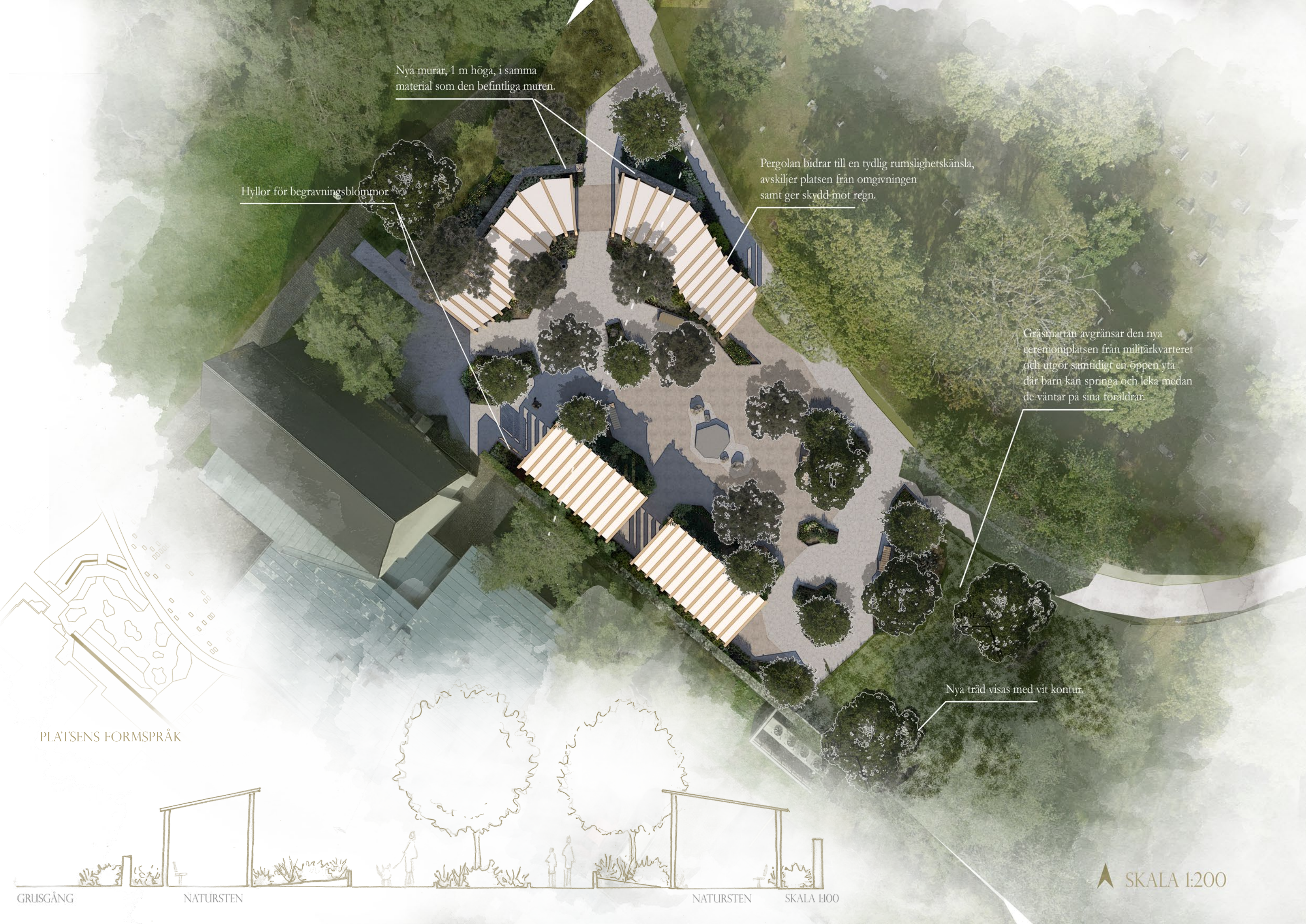
VEGETATION

Vegetationen är vald med hänsyn till platsens befintliga växtlighet, jordmån och ekologiska förutsättningar, med målet att stärka biologisk mångfald samtidigt som platsens stilsamma karaktär bevaras.

I trädskiktet planteras tall, som redan är en tydlig del av platsens identitet, tillsammans med inslag av *Sorbus intermedia* och *Acer platanoides*, arter som förekommer i kyrkogårdens befintliga miljö. *Sorbus* bidrar med blomning, höstfärg och bär, vilket gynnar pollinatörer och fågelliv. Fåglarnas närvaro tillför ett lågmälat ljudlandskap som kan upplevas som rogivande i en ceremoniell kontext.

Buskskiktet består av *Juniperus communis*, *Aronia melanocarpa* och *Ribes alpinum*. *Juniperus* fungerar som ett alternativ till idegran och skapar igenkänning i uttrycket, medan *Aronia* och *Ribes* bidrar med blomning, bär och variation över årstiderna. Tillsammans skapar växtligheten en mjuk rumslighet som kompletterar platsens mer strama material.

Det lägre växtskiktet utgörs av perenner och prydnadsgräs såsom *Lavandula angustifolia*, *Salvia rosmarinus*, *Salvia leucantha*, *Gaura lindheimeri*, *Miscanthus sinensis*, *Lantana montevidensis* och *Nassella tenuissima*. Dessa bidrar med doft, rörelse och färg i samspel med grusets och stenens kulörer, och förstärker platsens sammanhållna och lågmälda uttryck.

Nya murar, 1 m höga, i samma material som den befintliga muren.

Hyllor för begravningsblommor

Pergolan bidrar till en tydlig rumslighetskänsla, avskiljer platsen från omgivningen samt ger skydd mot regn.

Grasmattan avgränsar den nya ceremoniplatsen från militärkvarteret och utgör samtidigt en öppen yta där barn kan springa och leka medan de väntar på sina föräldrar.

Nya träd visas med vit kontur.

PLATSENS FORMSPRÅK

GRUSGÅNG

NATURSTEN

NATURSTEN

SKALA 1:100

SKALA 1:200

MATERIALVAL

Materialvalen är platsanpassade och utgår från befintliga material i kyrkogårdens omgivning, med fokus på hållbarhet, återbruk och långsiktig funktion. Kalksten används i de nya murarna och markdetaljer för att harmonisera med befintliga strukturer och stärka kopplingen till Gotlands karaktär.

Grus används som huvudsakligt markmaterial och knyter an till de omkringliggande gångstråken, samtidigt som det möjliggör god tillgänglighet för rullstol och andra hjälpmedel. Oregelbunden kalksten i markytor bidrar till variation utan att bryta mot platsens sammanhållna uttryck.

Återvunna stenmaterial återanvänds och omformas till kantstenar som avgränsningar för växtbäddar, och bidrar både funktionellt och estetiskt. Vissa kantstenar är upphöjda, cirka 50 cm höga, för att markera gränser mellan vegetation och vistelsezoner samt fungerar som informella sittkanter. Granit används i dessa delar för att knyta an till närliggande granitbeläggningar i kyrkogården.

Pergolan och sittmöbler utförs i trä med en sammanhållen färgsättning, vilket tillför värme och mänsklig skala till platsen och skapar balans mot de tyngre stenmaterialen.

SKÖTSEL

Platsen är utformad med ambitionen att vara långsiktigt hållbar och lätt att sköta. Växtvalen är anpassade till platsens jordmån och klimatförutsättningar, vilket minskar behovet av intensiv bevattning och underhåll. Fleråriga växter och robusta arter säkerställer att platsen behåller sin karaktär över tid.

Material som natursten, grus och trä är valda för att åldras värdigt och kräva minimalt underhåll. Återbrukade material bidrar inte bara till minskad resursanvändning, utan förstärker också platsens koppling till det befintliga landskapet och dess historia.

Skötseln kan därmed integreras i kyrkogårdens ordinarie underhållsarbete, utan behov av särskilda insatser, vilket gör platsen både praktiskt och ekonomiskt hållbar.

PLATSENS ANVÄNDNING ÖVER TID

Platsen är utformad för att rymma både ceremoniella och vardagliga användningar. Vid begravningar och minnesstunder möjliggör den öppna strukturen samling utan fasta riktningar eller hierarkier, vilket ger utrymme för olika former av ritual och deltagande.

Under övriga tider fungerar platsen som en stillsam miljö för vila, eftertanke och närvaro. Besökare kan slå sig ner, röra sig genom platsen eller vistas där enskilt, utan att den upplevs som reserverad eller otillgänglig. Genom sin lågmälda gestaltning kan platsen användas under olika årstider och av olika grupper, samtidigt som dess värdighet bevaras.

Platsen blir därmed en del av kyrkogårdens levande landskap, en miljö som inte enbart aktiveras i sorgens stund, utan som finns tillgänglig för människor över tid.

